

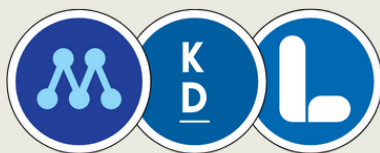
ETT GOTT LIV

REFORMER FÖR REGION UPPSALA

REGIONPLAN OCH BUDGET FÖR 2026-2028

REGION
UPPSALA

REGION UPPSALA

BORGERLIG ALLIANS: DET BEHÖVS EN NY POLITISK RIKTNING FÖR ATT MODERNISERA REGION UPPSALA

Vi förenas i viljan att göra Region Uppsala till Sveriges mest attraktiva och fria län. Med patientens behov i centrum och personalens kompetens som ledstjärna tar vi ansvar för vårdens kvalitet, kollektivtrafikens tillgänglighet och regionens långsiktiga ekonomi.

Region Uppsalas riktning och reformkraft har gått förlorad sedan Centerpartiet den 14 februari 2024 valde att lämna alliansen för att ingå i ett vänsterstyre. Länets invånare möts nu av växande underskott, ökande värdköer och en alltmer pressad arbetsmiljö för medarbetarna.

Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas övertygelse och ambitioner består. I en tid av växande utmaningar krävs ett tydligt och handlingskraftigt ledarskap som kan lösa problemen i grunden. Vi vill se konkreta politiska reformer för att utveckla hälso- och sjukvården samtidigt som kostnaderna minskas. Vi vill, bland annat:

- Frigöra kapacitet för avancerad vård vid Akademiska sjukhuset för att kapa värdköerna, öka intäkterna och förbättra tillgängligheten.
- Införa kategoristyrning för strategiska inköp och upphandlingar, med en potential att spara drygt 1 miljard kronor över tre år.
- Bygga ut hemsjukvården för att minska återläggningar på sjukhus.
- Sänka kostnader inom primärvården genom att omdefiniera uppdraget för Akademiska sjukhusets laboratorieverksamhet och upphandla de delar som nyttjas av primärvården.

God kvalitet och kostnadseffektivitet går hand i hand. Ett gott ledarskap, verksamhetsutveckling och systematiskt förbättringsarbete är avgörande för att uppnå detta. Det är helt nödvändigt att Region Uppsala behåller fokus på en långsiktigt hållbar ekonomi. Vi vill stärka valfriheten och göra det enklare för patienter att jämföra olika vårdgivare. Vården måste fortsätta flyttas närmare människorna och vi strävar efter att primärvården ska erhålla 25 procent av vårdens budget. Samtidigt behöver arbetsmiljön förbättras för att möjliggöra fler vårdplatser och för att regionen ska kunna behålla och rekrytera nödvändig personal.

För Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna är ambitionen inte slut. Vi fortsätter uthålligt och beslutsamt vår strävan mot ett attraktivt och friare län.

För Borgerlig allians, gruppledarna

Emilie Orring *Moderaterna*

Björn-Owe Björk *Kristdemokraterna*

Malin Sjöberg Högrell *Liberalerna*

REFORMER FÖR FRAMTIDEN – TRYGG OCH TILLGÄNGLIG VÅRD I HELA LÄNET

Region Uppsala står inför en vårdkris – inte av brist på kompetens eller engagemang, utan av ett system som inte längre håller. Vårdens organisation, styrning och finansiering är splittrad och ineffektiv. Akademiska sjukhuset bär ett nationellt ansvar men finansieras av en regional skattebas. Primärvården är underfinansierad och vårdköerna växer. Detta duger inte.

Kristdemokraterna har en tydlig vision: Vi vill bygga en tryggare, effektivare och mer tillgänglig vård. För det krävs reformer – både nationellt och regionalt.

Vi ser att sjukvården i grunden behöver ett nytt styrsystem. Därför driver vi på för att staten ska ta över finansiering och övergripande styrning av hälso- och sjukvården. Det är enda vägen till en jämlik vård där tillgången inte avgörs av var man bor.

Men vi väntar inte på en statlig reform – Region Uppsala behöver förändras redan nu. Vi vill genomföra en genomgripande reformagenda där vård flyttas närmare patienterna genom satsningar på närmottagningar, mobila team och fler vårdplatser i hela länet. Primärvården behöver kraftigt förstärkas, köerna kortas genom ett utökat patientkontor och vårdproduktion planeras i hela sjukvårdsregionen. Vi vill införa en ny finansieringsmodell med beställar–utförarstruktur för sjukhusvården som premierar tillgänglighet och ansvarstagande. Regionens ledningsförmåga måste förbättras och vårdens digitalisering påskyndas, samtidigt som administrationen minskar för att frigöra tid för patientnära arbete. Ett samlat vårdansvar för barn- och ungdomspsykiatri och habiliteringen behövs för att skapa en organisation som är byggd utifrån patientens behov, inte utifrån administrativa gränser.

Genom att sänka regionskatten tar vi också ett viktigt steg mot ett nytt finansieringssystem, där staten tar sitt ansvar för sjukvården och där varje region inte längre tvingas bära bördan för ett nationellt uppdrag. Det är vår reformvilja och vårt reformansvar som skiljer oss från dagens vänsterstyre. Valfärden räddas inte av fler projektledare, utan av en politik som vågar prioritera rätt.

Vår vision är tydlig: En vård som finns där den behövs – i tid, på rätt nivå, med rätt kompetens. En sjukvård där invånarnas behov går före systemets tröghet.

Kristdemokraterna tar ansvar för framtiden. Vi bygger ett Region Uppsala där vården fungerar.

Björn-Owe Björk

Regionråd, Kristdemokraterna

INNEHÅLL

Borgerlig allians: Det behövs en ny politisk riktning för att modernisera Region Uppsala	3
Reformer för framtiden – trygg och tillgänglig vård i hela länet	5
INNEHÅLL	6
<i>REGIONPLAN OCH BUDGET 2026–2028</i>	<i>8</i>
Utgångsläge	8
<i>Attraktiv arbetsgivare</i>	<i>9</i>
Arbetsmiljöcertifiering	9
Kompetensförsörjning: Specialiteter	9
Kompetensförsörjning: Seniorpremie för Förlängt arbetsliv	9
Mindre administration, mer AI	9
Parkering vid Akademiska sjukhuset	9
Resepolicy för social hållbarhet	9
Stärkt civilt försvar – vård och beredskap i ett nytt säkerhetsläge	9
<i>Hög tillgänglighet</i>	<i>10</i>
1177 – sjukvårdsrådgivning utan kö	10
Cancervård: Kraftens hus & kortare köer	10
”Närmottagning”, en ny vårdnivå	10
Precisionsmedicin	10
Psykiatriliftet – för en modern psykiatri	11
Revidera primärvårdsuppdraget	11
Samlat vårdansvar för psykiatri och habilitering	11
Ökad patienttrygghet – Förbättrad vårdkontinuitet med patientansvarig läkare (PAL)	11
Ökad vårdkapacitet för kortare köer och bättre tillgänglighet	11
Ökad tillgänglighet i hörselvården	12
<i>God kvalitet med ekonomi i balans</i>	<i>13</i>
Akademiska sjukhuset i Enköping	13
Bekämpa välfärdsbrottslighet	13
Finansiering genom beställar-utföraremodell	14
Förbättrad upphandlingsfunktion	14
Förlossningsvård	14
God kvalitet och omställning till effektiv och nära vård	14
Minskad administration	14
Mobila team & äldreomsorgsenhet	14
Nära vård	15
Stärkt strategisk ledning för hälso- och sjukvård	15
Utveckling av habiliteringens Husläkarmottagning	15
Utvecklad styrning av primärvården	15
Våga ompröva förvaltningsformer	15
Region Uppsalas fastigheter	16
Ökad statlig styrning	16
<i>Hållbar konkurrenskraftig utveckling</i>	<i>17</i>
Infrastruktur	17
Arosälänken	17
Framkomlighet	17
Riksväg 55	17
Väg 288	17
Kollektivtrafik, för ett fungerande län	18
Biljettpris	18
Intäkter via reklam	18

Ringlinje i Uppsala län.....	18
Sommarlovskort.....	18
Tillgänglighetsgaranti i kollektivtrafiken	18
Kultur & Bildning.....	19
Bildning & Utbildning: Studieförbund och folkhögskola	19
Hitta kultur	19
Kulturinstitutioner	19
Kultursamverkansmodellen	19
Kultursamverkansmodellen: Läns museet, Stiftelsen Upplands museet.....	19
Kultursamverkansmodellen: Läns musiken, Stiftelsen Musik i Uppland	19
Kulturarvstrappa.....	20
Regional utveckling.....	20
Arlanda flygplats, strategiskt viktig för hela regionen	20
Grön näring.....	20
Skydda Upplandskusten från skarv	21
Utred utveckling av Rullsands camping.....	21
Ökat ansvar för regionala utvecklingsnämnden	21

ANSLAG TILL STYRELSE OCH NÄMNDER 2025 22

Kristdemokraternas inriktning för Regionstyrelsen	22
Kristdemokraternas inriktning för Sjukhusstyrelsen.....	23
Kristdemokraternas inriktning för Vårdstyrelsen.....	24
Kristdemokraternas inriktning för Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden	25
Kristdemokraternas inriktning för Fastighets- och servicenämnden	26
Kristdemokraternas inriktning för Kulturnämnden	26
Kristdemokraternas inriktning för Patientnämnden	27
Kristdemokraternas inriktning för Regionala utvecklingsnämnden	27

REGIONPLAN OCH BUDGET 2026–2028

Utgångsläge

Sverige befinner sig i en ekonomisk återhämtning med en förväntad BNP-tillväxt på 1,9 % under 2025. Inflationen har stabiliserats vid 2 %, vilket ger utrymme för en mer expansiv penningpolitik. Trots detta kvarstår arbetsmarknadsutmaningar med en arbetslöshet på 9,4 %, särskilt bland unga, där arbetslösheten är 28,1 %.

Befolkningen i länet beräknas att under åren 2025–2030 öka med till cirka 429 000 personer och den demografiska utvecklingen ställer stora krav på omställningen av hälso- och sjukvården.

Säkerhetspolitiskt är Sverige i en utsatt position, med ökad osäkerhet i Europa och påverkad av Rysslands aggression. Efter NATO-inträdet 2024 planeras en upprustning av försvaret, med en målsättning om 3,5 % av BNP till 2030.

Region Uppsala står inför liknande utmaningar. Enligt regionens ekonomiska prognoser förväntas ett underskott på 224 miljoner kronor för 2025, främst på grund av ökade personalkostnader och högre kostnader för köpt vård, läkemedel och medicinskt material. För att hantera detta underskott planeras effektivitetsåtgärder och strukturella förändringar inom verksamheterna.

Kristdemokraterna anser att Region Uppsala behöver genomföra omfattande reformer för att möta framtida utmaningar.

Kristdemokraternas regionplan och budget innehåller en mängd reformer för hur KD vill förändra region Uppsalas verksamhet, göra vården mer tillgänglig, nära och effektiv för länets invånare. Förutsättningarna för att i opposition ta fram en budget är dock begränsade varför våra reformer inte fullt ut är beräknade och kvalitetssäkrade.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

KRISTDEMOKRATERNA VILL:

1. Arbeta aktivt med kompetensförsörjning, bland annat genom att införa en seniorpremie.
2. Utöka användandet av AI för att minska administration.
3. Bygga ett till p-hus vid Akademiska sjukhuset.
4. Utveckla regionens resepolicy till även vara socialt hållbar.
5. Stärka det civila försvaret, bland annat genom att inrätta Regionalt omsättningslager.

ARBETSMILJÖCERTIFIERING

En grundläggande förutsättning för att Region Uppsala ska vara en attraktiv arbetsplats är att våra medarbetare får goda förutsättningar att göra det jobb de anställs för, vilket kräver investeringar i ökad vårdkvalitet. Att vara en attraktiv arbetsplats är dock bredare än så, medarbetare ska ha möjlighet till vidareutveckling, möjlighet att påverka schemaläggning och till medarbetarinflytande. Under planperioden ska därför regionens arbetsplatser arbetsmiljöcertifieras.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING: SPECIALITETER

Region Uppsala behöver en god överblick av behovet inom kompetensförsörjning, exempelvis behövs fler ST-läkare. Under planperioden ska en plan för hur många ST-läkare som behövs inom alla specialiteter tas fram. Regionen ska även driva på att en nationell kartläggning av specialistsjuksköterskor och specialistläkare genomförs.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING: SENIORPREMIE FÖR FÖRLÄNGT ARBETSLIV

En åldrande befolkning och ett minskat rekryteringsunderlag gör att regionen behöver ta nya grepp för att säkra tillgången på erfaren personal. Kristdemokraterna föreslår en seniorpremie – en ekonomisk stimulans för anställda som väljer att fortsätta arbeta efter uppnådd ålderspension.

Syftet är att uppmuntra äldre medarbetare att stanna kvar i arbetslivet längre, samtidigt som deras erfarenhet tas tillvara, exempelvis i rollen som handledare för nyanställda. Premien kan uppgå till maximalt 75 000 kronor per år och fördelas utifrån faktisk arbetad tid, efter beslut från ansvarig förvaltning utifrån verksamhetens behov. För att främja hälsa och hållbarhet föreslås även att medarbetare över 66 år erbjuds hälsoprofilsundersökning via företagshälsovården.

MINDRE ADMINISTRATION, MER AI

Så lite som möjligt av vårdpersonalens tid ska gå åt till administration, därför måste moderna arbetssätt implementeras i det patientnära arbetet. Ett sätt är att ge sjuksköterskor möjlighet att diktera journalanteckningar med hjälp av AI och

taligenkänning. Fler åtgärder för att minska administrationen beskrivs under avsnittet God kvalitet med ekonomi i balans.

PARKERING VID AKADEMISKA SJUKHUSET

Region Uppsalas verksamhet pågår dygnet runt och medarbetare behöver resa till och från arbetet på sena kvällar eller tidiga mornar. För att kunna lösa livspusslet i kombination med att pendla från hela länet till regionens arbetsplatser behöver det finnas möjlighet att parkera såväl bilar som cyklar. Problemet är särskilt stort vid Akademiska sjukhuset och därför ska planeringen av ett nytt parkeringshus påbörjas under 2026.

RESEPOLICY FÖR SOCIAL HÅLLBARHET

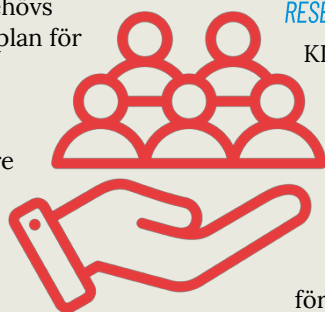
KD vill att arbetsgivaren ska ha en skyldighet att underlätta att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete men Region Uppsalas resepolicy tar i dag ingen hänsyn till social hållbarhet. Oavsett tidsåtgång måste medarbetare åka långa sträckor med exempelvis tåg trots att det kan förlänga restiden med en arbetsdag. Detta försvårar för medarbetare att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete. En kartläggning av andra områden där Region Uppsala kan underlätta för sina medarbetare ska genomföras.

STÄRKT CIVILT FÖRSVAR – VÅRD OCH BEREDSKAP I ETT NYTT SÄKERHETSLÄGE

Det försämrade säkerhetsläget och Sveriges NATO-medlemskap innebär att Region Uppsala får ett utökat ansvar inom totalförsvaret. Vårdens roll i det civila försvaret är avgörande vid kris, krig eller masskadehändelser. Kristdemokraterna anser att en stärkt beredskap är nödvändig för att säkra hälso- och sjukvården även i extraordinära situationer.

Regionen måste anpassa sin organisation för att hantera allvarliga skadehändelser och samverka nära med Forsvarsmakten, MSB, regioner, kommuner och civilsamhället.

Vi föreslår ett regionalt omsättningslager för att trygga tillgången på materiel, läkemedel och skyddsutrustning. Beslutsfattare och medarbetare och förtroendevalda ska vara krigsplacerade, och organisationen övad och redo att agera vid höjd beredskap eller angrepp.

HÖG TILLGÄNGLIGHET

KRISTDEMOKRATERNA VILL:

6. Korta väntetiderna till 1177 genom ökad bemanning och fler kontaktvägar som chatt och video.
7. Stärka cancervården för vård i rätt tid och starta ett Kraftens hus.
8. Införa en vårdnivå med enklare vårdutbud, Närmottagning, där patienter kan lista sig.
9. Ytterligare stärka precisionsmedicin, inklusive utvecklingen av ATMP.
10. Genomföra ett Psykiatrilift, med starkt Brukarstyrd inläggning inom vuxenpsykiatri och BUP, införande av peer support, avancerad psykiatrisk vård i hemmet och utökad uppdrag och tider för psykiatriambulansen.
11. Revidera primärvårdsuppdraget för att underlätta gradvis uppstart av nya vårdcentraler.
12. Samla ansvaret för barn- och ungdomspsykiatri och habilitering under samma förvaltning.
13. Införa Patientansvarig läkare för att stärka patientsäkerheten och vårdkvaliteten.
14. Öka tillgängligheten i primärvården i samverkan inom sjukvårdsregionen, för att korta vårdköer, förbättra arbetsmiljön och flytta mer vård från sjukhusen till den nära vården.
15. Öka tillgängligheten till hörselvård genom införande av hörselcheckar.

1177 – SJUKVÅRSRÅDGIVNING UTAN KÖ

1177 Vårdguiden är viktig för att ge trygg och jämlik vådrådgivning. Men ökade telefontider gör att människor riskerar att inte få hjälp i tid eller söker fel vårdnivå.

Kristdemokraterna vill satsa på ökad bemanning och fler kontaktvägar – som chatt och videomöten – för att korta köerna. Videomöten kan ge bättre bedömningar och tryggare rådgivning.

- ✓ minska onödiga besök på akuten
- ✓ avlasta vårdcentraler
- ✓ ge trygghet vid lindriga besvär
- ✓ erbjuda kontakt på patientens villkor
- ✓ stärka förtroendet för vården.

Förslaget får 10 miljoner kronor årligen från 2026 och är en del av omställningen till nära och digital vård.

CANCERVÅRD: KRAFTENS HUS & KORTARE KÖER

Cancer drabbar både patienten och dess närstående. Utvecklingen har gått framåt och idag överlever nästan dubbelt så många sin diagnos jämfört med för 20 år sedan. Men både sjukdom och behandling är tuff mot kropp och psyke och studier indikerar att de som lever med cancer, idag cirka 600 000 personer, mår relativt dåligt.

Därför behövs fortsatt utveckling för att nå excellens inom alla områden av cancervården, från tidig upptäckt och effektiva behandlingar till rehabilitering. Det senare är en avgörande del i att stötta individen till ett liv med hög livskvalitet och autonomi liksom bästa möjliga förutsättningar att snabbt kunna återgå i arbete.

Tillgängligheten i cancervården i Region Uppsala är otillräcklig. Enligt statistik från 2024 får bara drygt hälften av patienterna sin behandling inom de fastställda ledtiderna i de standardiserade

vårdförloppen – trots att cancer kräver snabb och samordnad vård. Situationen är särskilt allvarlig inom flera diagnosområden, som prostatacancer, hudmelanom och bröstcancer, där ledtiderna inte når upp till målnivå.

Kristdemokraterna ser detta som oacceptabelt.

Varje fördröjning innebär ökad oro för patient och anhöriga – och i värsta fall sämre prognos. Därför satsar vi **50 miljoner kronor år 2026** på att korta köerna i cancervården. Satsningen omfattar ökad kapacitet i utredning, behandling och eftervård, samt systematisk uppföljning av ledtidsdata inom varje vårdförlopp. Vi vill också införa konkreta åtgärdsplaner vid bristande måluppfyllelse och säkra en snabb, tydlig och sammanhållen vårdprocess för varje patient.

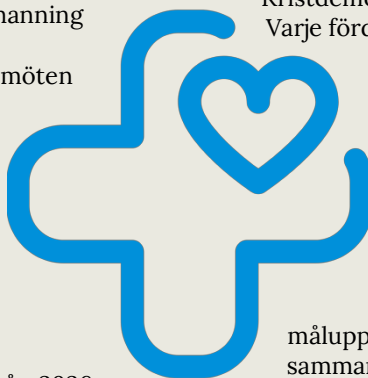
”NÄRMOTTAGNING”, EN NY VÅRDNIVÅ

För att tillgodose invånarnas behov av vård införs en ny vårdnivå, Närmottagning. Dessa ska vara knutna till en vårdcentral men kan ha ett mindre vårdutbud, mer anpassat efter invånarnas behov och finansieras genom att patienter tillåts lista sig på dem. Dagen vårdcentralfilialer och distriktsköterskemottaningar kan med fördel utgöra grunden för Närmottagningar.

PRECISIONSMEDICIN

Precisionsmedicin innebär att välja rätt behandling för rätt sjukdom, vid rätt tid, till rätt patient genom avancerade diagnostikmetoder som kartläggning av arvsmassa och avbildningstekniker. Metoden ATMP (advanced therapy medical products) ger förutsättningar för jämställd och hållbar vård, individanpassad diagnostik och behandling.

Precisionsmedicin leder till vård med hög effektivitet och minskade biverkningar, ökad livskvalitet för patienter och positiva hälsoekonomiska effekter.

PSYKIATRILYFTET – FÖR EN MODERN PSYKIATRI

Psykisk ohälsa är en av våra största folkhälsoutmaningar, och Kristdemokraterna vill se en psykiatri som bygger på tillgänglighet, evidens och respekt – där hjälpen når fram i tid och där vården finns nära, både geografiskt och relationellt.

Vi föreslår att Region Uppsala stärker arbetet med brukarstyrda (självalda) inläggningar (BI), en metod som ger patienter möjlighet att själva initiera kortare vårdvister innan kriser fördjupas. BI har visat goda resultat, särskilt bland unga med självskadebeteende.

Vi vill även att Region Uppsala följer Region Skånes exempel och satsar på **peer support**, där personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa bidrar till återhämtning, tillit och kontinuitet i vården – gärna genom ett kunskapscentrum och samarbete med brukarorganisationer.

För att avlasta heldygnsvården och möta fler patienter i återhämtningsfas föreslår vi att Region Uppsala utvecklar **avancerad psykiatrisk vård i hemmet**, med insatser som FACT (Flexible Assertive Community Treatment) och mobila team. Dessa riktas särskilt till personer som befinner sig i gränslandet mellan öppen- och slutenvård.

Slutligen vill vi förstärka **psykiatriambulansen (PAM)**, som redan gör skillnad för vuxna i akut psykisk kris. Vi föreslår utökade öppettider, starkt kompetens inom suicidprevention och självskadebeteende, samt ett utökat uppdrag som inkluderar barn och unga i samverkan med BUP.

REVIDERA PRIMÄRVÅRDSUPPDRAGET

Region Uppsalas nuvarande primärvårdsuppdrag är för omfattande och alltför rigtigt för att möta dagens krav på tillgänglighet och anpassning. I dag krävs omkring 7 000 listade patienter för att en vårdcentral ska nå ekonomisk balans – en tröskel som försvårar nyetableringar, särskilt i landsbygd och mindre orter.

Kristdemokraterna föreslår därför en reform av primärvårdsuppdraget, där uppdragets omfattning skalas utifrån antalet listade patienter. Det skapar förutsättningar för att bygga upp nya vårdcentraler gradvis, med hållbara ekonomiska villkor redan från start. Vi vill också göra uppdraget mer flexibelt så att vårdcentraler kan specialisera sig utifrån lokala behov – till exempel inom äldreomsorg, diabetes eller allergologi.

Förslaget syftar till att ta vården närmare invånarna, öka valfriheten och förbättra träffsäkerheten i vårdinsatserna. Med ett mer skalbart och behovsanpassat uppdrag kan primärvården utvecklas till en starkare första linje i hälso- och sjukvården – oavsett var i länet du bor.

SAMLAT VÅRDANSVAR FÖR PSYKIATRI OCH HABILITERING

Unga fortsätter att må allt sämre och andelen barn som behöver vård från barn- och ungdomspsykiatri fortsätter att öka. Det är viktigt att varje barn som behöver vård också får det. Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning kan också leda till andra typer av psykisk ohälsa som ångest eller sömnstörning. Det är därför vanligt att de behöver återkommande vård under kortare eller längre perioder.

Idag försvåras vården av att ansvaret delas mellan BUP och habiliteringen. Barn och föräldrar förväntas veta var de ska vända sig, de kan även få vård från båda förvaltningarna samtidigt utan att den samordnas.

Region Uppsalas organisation är ett hinder för patienter med en samsjuklighetsproblematik med behov av specialistvård från både psykiatri och habilitering. 2022 slutfördes en kartläggning av vårdprocesser för ett antal vårdförlopp som visade stora brister för patienterna med dagens organisation.

Socialstyrelsens nationella riktlinjer lyfter gemensamma team för personer med ADHD och autism som högsta prioriterade åtgärd, därför behöver en utveckling mot en samlad vård prioriteras.

ÖKAD PATIENTTRYGGHET – FÖRBÄTTRAD VÅRDKONTINUITET MED PATIENTANSVARIG LÄKARE (PAL)

Kristdemokraterna föreslår att modellen med patientansvarig läkare (PAL) implementeras fullt ut vid Akademiska sjukhuset för patienter med komplexa vårdbehov. Erfarenheter från andra regioner visar att PAL-modellen skapar bättre kontinuitet, tydlig ansvarsfördelning och mer sammanhållen vård. Genom att en namngiven läkare får det övergripande ansvaret för hela vårdprocessen – inklusive planering, behandling och uppföljning – stärks både patientsäkerheten och effektiviteten i vården. För regionen innebär det en konkret åtgärd för att minska fragmenteringen, öka patientnöjdheten och avlasta personalen genom tydligare struktur och ansvar.

ÖKAD VÅRDKAPACITET FÖR KORTARE KÖER OCH BÄTTRE TILLGÄNGLIGHET

Vårdköerna i Region Uppsala är fortsatt oacceptabelt långa. Drygt 4 000 patienter har i dag väntat längre än 180 dagar på besök eller behandling – trots att vårdgarantin inte tillåter det. Sjukhusvården ökar mer än primärvården, enligt prognos. Att öka tillgängligheten i primärvården är en förutsättning för att klara utvecklingen mot nära vård och avlasta sjukhusvården. Kristdemokraterna gör därför en kraftfull satsning på att öka vårdkapaciteten och förbättra tillgängligheten i hela länet.

På sikt vill vi få till en utvecklad produktionsplanering inom sjukvårdsregionen där regionerna gemensamt vidtar åtgärder för att hjälpa varandra att säkerställa god tillgänglighet. Liksom i förra årets budget förstärks därför Region Uppsalas patientkontor med ett tydligare uppdrag att slussa patienter inom de områden där Region Uppsala inte lever upp till vårdgarantin. Satsningen om **200 miljoner kronor** i syfte att kapa vårdköer kvarstår.

Arbetet med tragering enligt bästa effektiva omhändertagandenivå (BEON) behöver fortsatt förankras i hela verksamheten så att patienter så snart som möjligt får träffa den profession som är bäst lämpad. På så sätt snabbas vårdförloppet upp samtidigt som vårdresurser frigörs. Fortfarande hindrar dock regionens egna administrativa gränser vården att vara så effektiv och samordnad som möjligt.

För att nå Socialstyrelsens mål om 1100 listade patienter per läkare i primärvården, föreslås en satsning på **100 miljoner kronor för 2026** för att utveckla den nära vården och förbättra tillgänglighet och kvalitet i primärvården i Region Uppsala. Målet är att 25% av resurserna i vården 2030 går till den nära vården.

Vi vill också att Region Uppsala fullt ut utnyttjar möjligheten att samverka med andra regioner, privata aktörer och externa vårdgivare när det bidrar till kortare väntetider och bättre tillgänglighet – alltid med hög kvalitet och patientens behov i centrum.

Vår satsning är ett tydligt besked: Kristdemokraterna prioriterar vård före byråkrati. Vården ska fungera – och den ska fungera i tid.

ÖKAD TILLGÄNGLIGHET I HÖRSELVÅRDEN

Väntetiderna till hörselvård hos en audionom är idag lång, ofta med väntetider över ett år. Regioner som har minskat eller helt avskaffat väntetiderna har använt sig av system med hörselcheckar som ger patienten möjlighet att fritt välja hörselutrustning hos sin vårdgivare, vilket har lett till att fler mottagningar har etablerat sig. Patienten kan även fortsättningsvis välja ur regionens upphandlade sortiment och drabbas därmed inte av högre kostnader än vad som hittills varit, om patienten inte väljer annan utrustning.

GOD KVALITET MED EKONOMI I BALANS

KRISTDEMOKRATERNA VILL:

16. Att Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping får en gemensam ledning.
17. Bekämpa välfärdsbrottslighet genom oberoende visselblåsarfunktion och riskbaserade bakgrundskontroller.
18. Införa en ny finansieringsmodell för sjukhusvården.
19. Satsa på upphandlingsfunktionen för att minska kostnader och göra bättre affärer.
20. Organisera förlossningsvården geografiskt smartare och erbjuda kontinuitet med samma barnmorska.
21. Fullfölja pågående satsningar på nära vård i stället för att ersätta dem med nya projekt.
22. Minska administrationen och frigöra tid för patientnära arbete genom IT-utveckling och automatiserade processer.
23. Kraftigt utöka mobila närvårdsteam och äldreårdsenheten.
24. Satsa på primärvården för att möta målet om att den ska stå för 25 % av vårbudgeten.
25. Införa en strategisk ledning med ansvar för att samordna hela sjukvårdssystemet.
26. Utveckla habiliteringens hushållsmottagning till en mobil primärvårdsenhet för patienter med omfattande funktionsnedsättningar, med fokus på tillgänglighet och personcentrerad vård.
27. Omorganisera primärvården i intraprenad eller bolagsform.
28. Ompröva förvaltningsformer av Wiks slott, Gamla Uppsala Buss och Folktandvården.
29. Revidera regionens Hyres- och investeringsmodell.
30. Att staten tar ett större ansvar för finansieringen av den högspecialiserade vården vid Akademiska sjukhuset, då kostnaderna inte kan bäras av en liten skattebas.

AKADEMISKA SJUKHUSET I ENKÖPING

För att effektivisera och stärka hälso- och sjukvården och förbättra vårdflöden i Region Uppsala föreslår vi en organisatorisk förändring där Akademiska sjukhuset i Uppsala och Lasarettet i Enköping slås ihop under en gemensam ledning. Genom att etablera Akademiska i Enköping får vi två sjukhus med en gemensam organisation där vi kan bevara båda sjukhusens renommé och kvalitet samtidigt som vi underlättar utvecklingen av sjukvården vid Akademiska sjukhuset i Enköping.

Målet är att skapa en välfungerande och sammanhållen vårdorganisation där sjukhusen i både Uppsala och Enköping, med gemensamma resurser och ledning, kan erbjuda högkvalitativ vård och där Akademiska i Enköping inriktas mot att bli ett rutinkirurgiskt center samt utförare av vård som är mer kostnadseffektiv att bedriva i Enköping än vid universitetssjukhuset i Uppsala.

Detta gör det enklare att styra och leda verksamheten samt att förbättra flödena mellan sjukhusen. Genom att samla resurser och kompetenser kan vi också utveckla vården på ett mer effektivt sätt och skapa bättre möjligheter att flytta vård mellan sjukhusen.

BEKÄMPA VÄLFÄRDSBROTTLIGHET

Välfärdsbrott och korruption är ett växande samhällsproblem som riskerar att underminera både ekonomin och förtroendet för vår gemensamt finansierade välfärd. Även Region Uppsala har drabbats, vilket visar behovet av att vässa arbetet mot oegentligheter i den egna organisationen. Ett

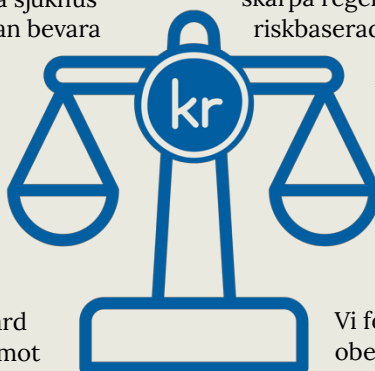
särskilt fokus behöver nu riktas mot att stärka upphandlingsfunktionen, så att regionens inköp inte riskerar att gynna oseriösa aktörer.

Kristdemokraterna föreslår därför att Region Uppsala vidareutvecklar den befintliga funktionen mot välfärdsbrottslighet och ser över möjligheten att skärpa regelverk och rutiner. Vi vill införa riskbaserade bakgrundskontroller vid nyanställningar i särskilt känsliga verksamheter – exempelvis inom psykiatri, barnsjukvård och hemsjukvård – där patienter befinner sig i utsatta situationer. Utöver utdrag ur belastningsregistret ska även legitimationens giltighet och anställningshistorik granskas.

Vi föreslår dessutom att regionen inrättar en oberoende visselblåsarfunktion, öppen för både anställda inom regionen och externa aktörer såsom leverantörer och patienter.

Det är en viktig åtgärd för att möjliggöra trygg, anonym rapportering av misstänkta oegentligheter. För att skapa effekt krävs utbildningsinsatser i hela den regionfinansierade verksamheten.

Med rätt verktyg och politisk vilja kan Region Uppsala ta ledartröjan i arbetet mot välfärdsbrott. Kristdemokraterna vill se handling – inte bara ambitioner – i arbetet för en hederlig och trygg välfärd.

FINANSIERING GENOM BESTÄLLAR-UTFÖRAREMODELL

Dagens anslagsfinansiering av sjukhusvården har visat sig innehålla stora brister. Bland annat både hämmar den ökad vårdproduktion och försvårar flytt av vård mellan exempelvis Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping.

Kristdemokraterna vill därför införa en ny finansieringsmodell för sjukhusvård som främjar vårdproduktion och underlättar flytt av sjukhusvård mellan olika aktörer. En finansieringsmodell beställar-utförare skulle troligt fungera väsentligt bättre för exempelvis länssjukvård.

FÖRBÄTTRAD UPPHANDLINGSFUNKTION

Region Uppsala upphandlar idag varor och tjänster för ca 8 miljarder kronor per år. Erfarenheten visar att offentliga aktörer som inför mer kategoristyrda affärsmodeller och upphandlingar i genomsnitt kan minska sina kostnader med 10 procent.

Kristdemokraterna gör en treårssatsning i budgeten som stärker upphandlingsfunktionen med 6,3 miljoner kronor/år. Detta bedöms ha en potential med en kostnadsminskning i Region Uppsalas upphandlingar med mellan 728–977 miljoner kronor under planperioden. För 2026 bedöms en besparing om 166 miljoner kronor kunna uppnås genom att Region Uppsala gör bättre affärer.

FÖRLOSSNINGSVÅRD

Förlossningsvården är central för trygghet och kvalitet i vården. Kristdemokraterna vill säkerställa att varje kvinna får stöd av samma barnmorska under hela den aktiva fasen av förlossningen – en viktig kvalitetsprincip som Region Uppsala ska leva upp till.

Trots minskande födelsetal byggs nu kapaciteten ut, bland annat genom en ny normalförlossningsklinik. Vi ser dock risk för överkapacitet om ytterligare investeringar görs vid Akademiska sjukhuset. I stället bör vården organiseras mer geografiskt smart: kvinnor ska kunna föda vid den närmaste kliniken – oavsett regiongräns.

Omkring 1 000 förlossningar årligen i t.ex. Enköping, Håbo och Tierp skulle med detta synsätt kunna genomföras närmare hemmet, vilket frigör upp till 30 % av kapaciteten på Akademiska. Det skulle förbättra arbetsmiljö, bemanning och vårdkvalitet – utan att kräva nya byggprojekt.

Vi föreslår gemensam vårdplanering med grannregionerna och fler rotationstjänster för barnmorskor mellan mödra- och förlossningsvård, för att skapa kontinuitet och trygghet för de födande.

GOD KVALITET OCH OMSTÄLLNING TILL EFFEKTIV OCH NÄRA VÅRD

Att förändra vårdstrukturer och vända den ständigt ökande andelen sjukhusvård, som pågått de senaste 60 åren, tar tid. Arbetet med att flytta bassjukvård från Akademiska sjukhuset och att utveckla den nära

vården i samarbete med kommunerna i länet behöver fortsätta. Detta gäller även arbetet med att säkra kompetensförsörjningen som bedrivs i projektet *Helhetsgreppet*.

Dessa framgångsrika satsningar behöver fortsätta i stället för att ersättas med nya projekt i stil med vänsterstyrets idéer vars syftet är att visa politisk handlingskraft. Att ständigt påbörja nya förbättringsprojekt leder till splittring, att vården dräneras på resurser och leder till att pengar behöver läggas på nya projektplaner och projekt- och processledare i stället för på vård. De 100 miljoner kronor som vänsterstyrets lägger på sin "kraftsamling" ska användas för att fullfölja arbetet med nära vård.

Det finns behov av att upphandla vård som ett komplement till den vård som bedrivs vid Akademiska sjukhuset i de fall det bedöms kostnadseffektivt och/eller ökar tillgängligheten. Likaså bör delar av Akademiska laboratoriet konkurrensutsättas.

MINSKAD ADMINISTRATION

En vård av hög kvalitet kräver även en omfattande dokumentation och uppföljning. Idag saknas en samlad bild av exempelvis vilka kvalitetsregister där Region Uppsala valt manuell registrering. Därför ska förvaltningarna få i uppdrag att sammanställa förslag på åtgärder som minskar administrationen och ökar den patientnära tiden. Det kan vara automatisk överföring till kvalitetsregister, elektroniska enkätverktyg (till ADHD-uppföljning), möjlighet till AI och taligenkänning för sjuksköterskor på vårdavdelningar. IT-utveckling som minskar dubbelregistrering och minskar vårdpersonalens administrativa börda ska prioriteras utifrån detta.

En ekonomi i balans kräver att Region Uppsala ständigt omprövar att verksamhet bedrivs på bästa sätt. Fokus ligger ofta på vård eftersom det är regionen kärnuppdrag och som står för största delen av regionens budget. Även övriga delar behöver dock kontinuerligt omprövas.

MOBILA TEAM & ÄLDREVÅRDSENHET

Satsningarna med att utveckla mobila team, nya modeller för vård i hemmet och vårdcentrum behöver fullföljas. Dessutom behövs steg tas för att ta fram en sammanhållen journal och gemensam planering mellan regionen och länets kommuner.

Utvecklingen till mer vård i primärvården behöver påskyndas: just nu är prognosen att sjukhusvården ökar mer än primärvården. Primärvårdens förutsättningar att utvecklas är därför avgörande för att klara övergången till nära vård.

2023 utredde Region Uppsala förutsättningar för, och konsekvenser av, att utveckla dagens äldrevårdsenhet (ÄVE) och mobila närvårdsteam (MNT). Utredningen visar att verksamheten

genererar ett väsentligt minskat behov av vårdplatser på sjukhus då patienter i stället vårdas i hemmet. Där får de vård redan innan de blir så sjuka att behovet av sjukhusvård är oundvikligt.

Utredningen visar att regionen idag bara når 17 % av personer i behov av mobila närvårdsteam och 10 % av personerna i behov av äldreomsorgsenheten. Utredningen visar också att en kraftig utökning av dessa verksamheter har potential till kostnadsbesparing på 2,3 miljarder kronor till 2030, med en årlig kostnadsbesparing på 170 miljoner kronor per år 2026.

NÄRA VÅRD

Region Uppsala arbetar för att öka den nära vården och flytta ut bassjukvård från Akademiska sjukhuset. Tyvärr ökar fortfarande sjukhusvården mer än primärvården och i primärvården ökar läkarbesöken mer än besök till sjuksköterska och fysioterapeut i vår region. En fortsatt utveckling mot nära vård förutsätter en ökad finansieringen av primärvården jämfört med sjukhusvården så att primärvården står för 25% av vårdens totala budget.

STÄRKT STRATEGISK LEDNING FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Region Uppsala saknar idag en strategisk ledning som har ansvar för sjukvårdssystemet i sin helhet.

Kristdemokraterna ser behov av en stärkt ledningsfunktion som tar helhetsansvaret; som kan analysera brister i vårddedjor eller föreslå flytt av verksamheter mot en mer nära vård. Idag saknas exempelvis en funktion med ett samlat ansvar för utveckling av primärvård och nära vård i Uppsala län. Likaså behöver strategiska ledningsfunktioner stärkas vid införandet av ny finansieringsmodell för sjukhusvården.

UTVECKLING AV HABILITERINGENS HUSLÄKARMOTTAGNING

Habiliteringens husläkarmottagning är idag en liten primärvårdsverksamhet där läkaren sköter de allmänmedicinska hälsoproblemen i nära samverkan med kommunal hälso- och sjukvård, specialistläkare och personal vid habiliteringen.

Vi föreslår att verksamheten utvecklas till en mobil primärvårdsverksamhet som riktar sig till patienter med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar. Den nya enheten ska utgå från Habiliteringens husläkarmottagning men organiseras efter modell från ÄVE-enheten – Region Uppsalas mobila team för äldre med stora vårdbehov.

Den nya mobila vårdcentralen ska bemannas av bland annat allmänläkare och sjuksköterskor med kompetens inom funktionshinderområdet och arbeta i nära samverkan med habiliteringens personal, kommunal vård och andra vårdgivare. Genom att teamet åker hem till patienten eller möter denne i anpassad miljö på habiliteringen eller annan plats,

säkerställs en tillgänglig, personcentrerad vård som utgår från individens behov och livssituation.

Syftet är att förbättra vård och livskvalitet för en patientgrupp som ofta faller mellan stolarna i primärvården. Många av dessa patienter har svårigheter att själva ta sig till vårdcentralen och har behov av sammanhållen vård där insatser planeras i dialog med patient, anhöriga och flera professioner.

Precis som ÄVE-enheten för äldre har visat sig minska behovet av sjukhusvård och ge stora besparingar, bedömer Kristdemokraterna att även denna mobila enhet kan bidra till såväl förbättrad hälsa som på sikt lägre samhällskostnader.

UTVECKLAD STYRNING AV PRIMÄRVÅRDEN

För att renodla och stärka primärvårdsuppdraget samt skapa likvärdiga förutsättningar mellan fristående och regionens verksamheter, bör primärvården i Region Uppsala regi omstruktureras, antingen i ett intraprenadformat eller i ett bolag. Genom förändringen skapas en mer flexibel och dynamisk organisation som bättre kan svara på patienternas behov och förväntningar. En bolagisering möjliggör också en mer affärsmässig hantering av resurser, vilket säkerställer ekonomisk hållbarhet och effektivitet.

Bolagisering eller intraprenad kommer även att främja en rättvis konkurrens mellan fristående och regionens primärvårdsverksamheter, vilket i sin tur driver på kvalitetsutvecklingen

VÅGA OMRÖVA FÖRVALTNINGSFORMER

Wiks slott har under lång tid dragits med ekonomiska underskott. För att värna skattebetalarnas pengar och samtidigt trygga anläggningens framtid vill Kristdemokraterna att Region Uppsala utreder möjligheten att sälja slottet, eller alternativt lägga ut verksamheten på entreprenad eller bolagisera den. Med rätt driftsform kan Wiks slotts potential som konferensanläggning och besöksmål tas tillvara, vilket i sin tur kan skapa fler arbetstillfällen och bidra till den lokala utvecklingen.

Gamla Uppsala Buss bör enligt Kristdemokraterna säljas. Det är inte en kärnverksamhet för regionen, och resurser bör i första hand styras till vård, kollektivtrafikplanering och andra samhällsviktiga uppgifter.

Bolagisering av Folktandvården är en nödvändig anpassning till en ny verklighet med ökad konkurrens från stora privata aktörer. Genom en bolagsform kan verksamheten bli mer flexibel, effektiv och bättre rustad att attrahera kvalificerad personal samt investera i modern teknik och behandlingsmetoder. På så sätt kan Folktandvården behålla sin starka ställning i länet med hög kvalitet och långsiktig hållbarhet.

Vi vill också att **en prövning görs för om Primärvården** skulle kunna drivas mer effektivt och konkurrensneutralt som ett regionägt bolag. Det handlar om att möta framtidens krav med rätt verktyg – samtidigt som patientnyttan sätts i centrum.

REGION UPPSALAS FASTIGHETER

Regionen har en växande underhållsskuld i sina fastigheter – till följd av en hyresmodell som inte skiljer på nyinvesteringar och underhåll. Vi vill därför se en revidering av både hyres- och investeringsmodellen, där underhåll prioriteras och nyinvesteringar hålls isär. En ny modell ska också underlätta samutnyttjande av lokaler, t.ex. inom Nära vård.

Under planperioden ska en genomlysning göras för att avgöra vad som bäst drivs i egen regi och vad som kan upphandlas. Vi vill även se att 1%-målet för konst vid nybyggnationer omstruktureras, så att även underhåll av konst kan finansieras inom ramen.

Marken på Akademiska sjukhuset är begränsad och bör reserveras för vårdnära funktioner. Att bygga ett

produktionskök för över 500 miljoner kronor på området är inte god hushållning. Istället föreslår vi ett nytt mottagningskök och en personalrestaurang – ett mer yteffektivt och kostnadssmart alternativ – samtidigt som samarbetet med Region Västmanland kring måltider fortsätter.

ÖKAD STATLIG STYRNING

Akademiska sjukhuset, en av Europas främsta vårdinstitutioner, står inför utmaningar som inte kan lösas med en skattebas på endast 400 000 invånare. Exempelvis får Region Uppsalas invånare idag ta hela risken för de investeringar i vårdbyggnader och medicinsk utrustning som behövs för den högspecialiserade vården, investeringar som till största delen behövs för att ge vård till invånare även i andra regioner. Ekvation går inte ihop på lång sikt, och därför finns behov av statlig styrning och finansiering av vården.

HÅLLBAR KONKURRENSKRAFTIG UTVECKLING

KRISTDEMOKRATERNA VILL:

31. Slopas planerna på spårväg i Uppsala
32. Att region Uppsala aktivt arbetar för att förverkliga Aroslänken för att stärka resandet och transporterna inom länet och västerut.
33. Att alla trafikslag ges goda förutsättningar för framkomlighet i en snabbt växande Uppsala stad.
34. Att riksväg 55 byggs ut till en mötesfri 2+1-väg och att bilvägen prioriteras vid ekonomiska begränsningar.
35. Att väg 288 byggs ut som utlovat för att säkra trygg och effektiv infrastruktur i de östra delarna av länet.
36. Tillfälligt justera rabatten på periodkort från 25 % till 20 % för att undvika höjda enkelbiljettpriser och minskat trafikutbud.
37. Öka kollektivtrafikens intäkter genom att återinföra reklam på bussar och hållplatser med start 2026.
38. Undersöka möjligheten att införa en ringlinje i länet för att förbättra resvägar mellan orter utan omväg via Uppsala C.
39. Erbjuder ett sommarlovskort för barn och unga 7-19 år för 390 kronor från och med sommaren 2026.
40. Införa en tillgänglighetsgaranti i kollektivtrafiken.
41. Stärka studieförbundens och folkhögskolornas roll.
42. Värna de estetiska kurserna på folkhögskola och fortsätta stödja allmänna och yrkesförberedande utbildningar.
43. Respektera och stödja länets kulturinstitutioners unika roll i kulturens infrastruktur.
44. Utveckla kultursamverkansmodellen.
45. Säkra Upplandsmuseets långsiktiga förutsättningar.
46. Säkra Musik i Upplands långsiktiga förutsättningar.
47. Införa en "kulturavstrappa" i grundskolan: kulturarvsbesök kopplade till skolämnen och årskurser.
48. Ta fram en årlig kulturguide för länet, likt "Hitta ut".
49. Stärka Arlanda flygplats som internationell knutpunkt.
50. Stödja de gröna näringarna för att främja en levande landsbygd, hållbar livsmedelsproduktion och lokal sysselsättning.
51. Öka skyddsjakten på mellanskarv och införa ersättning per skjuten fågel.
52. Utredda en försäljning av Rullsands camping för att möjliggöra investeringar och utveckling av dess turistpotential.
53. Flytta ansvaret för Länstransportplanen till Regionala utvecklingsnämnden.

Infrastruktur

Spårväg och spårvagnstrafik mellan Uppsala city och den planerade Södra staden är inte rimlig ur ett regionalt perspektiv. Det är förknippat med kostnader som riskerar att tränga undan andra behov och annan utveckling i länet. Att bygga spårväg binder enorma ekonomiska resurser till en geografiskt begränsad del av regionen och hålla övriga sju kommuner utanför de medel som regionen förfogar över. I ett läge med långa vårdköer och otillräcklig tillgänglighet inom vården i hela länet är det felprioriterat av Region Uppsala att avsätta stora medel för spårvägstrafik i Uppsala kommun.

AROSLÄNKEN

Det är viktigt att region Uppsala aktivt arbetar för att förbinda Enköping och Uppsala med järnväg, den så kallade Aroslänken, är en viktig pusselbit i arbetet för ett robust system för resande och transporter såväl inom Uppsala län som vidare västerut.

FRAMKOMLIGHET

Framkomligheten i Uppsala kommun har snabbt förvärrats. Detta drabbar samtliga trafikanter då staden blir trafikfarlig för oskyddade trafikanter,

närmast omöjlig att navigera i för bilister och ger ett trafikflöde som ofta mest bara är en kö för såväl bilar, bussar som varutransporter. Att en snabbt växande stad alltid är synonymt med byggande är givet, men Kristdemokraterna vill att mer omsorg läggs på att skapa goda förutsättningar till framkomlighet för samtliga trafikslag.

RIKSVÄG 55

Vägen är av stor betydelse för den regionala utvecklingen och mötesfri 2+1-väg är den enskilt viktigaste åtgärden som måste till. Om det inte finns ekonomiskt utrymme för att samtidigt bygga parallell gång- och cykelväg vill Kristdemokraterna att bilvägen prioriteras för att komplettera med gång- och cykelväg i ett senare skede.

VÄG 288

Vägen som förbinder Östhammar med Uppsala har utlovats, dragits tillbaka och omformats tillräckligt: Nu är det avgörande att vägen faktiskt byggs och inte ännu en gång får stryka på foten eller bantas till ett kortsiktigt minimum. En trygg och effektiv väg för flera transportslag är viktig även för den industriella expansion som pågår i länets östliga kommuner.

Kollektivtrafik, för ett fungerande län

Kollektivtrafiken i Uppsala län är av avgörande betydelse för den regionala utvecklingen och för att binda ihop landsbygd, tätort och stad och möjliggöra ett hållbart resande till arbete, skola och fritidsaktiviteter. Det är avgörande att tåg och bussar håller tidtabellen och att kollektivtrafiken är lättillgänglig för samtliga invånare. Införandet av den nya tidstaxan 2024 har ökat flexibiliteten och kostnadseffektiviteten för resenärerna.

BILJETTPRIS

Nämnden för Trafik- och samhällsutveckling går med stora underskott och åtgärder för en ekonomi i balans är nödvändiga. För att undvika att dra ner på trafiken väljer vi att tillfälligt justera rabattsatsen för det rabatterade priset från 25% till 20%. Detta för att undvika en höjning av enkelbiljettpriset och i förhoppning om att inte behöva dra ner trafikutbudet.

INTÄKTER VIA REKLAM

Medan Alliansen styrde Region Uppsala togs beslut om att återinföra möjligheten för att köpa reklamplats i kollektivtrafiken; på och i bussar, samt på hållplatsernas väderskydd. Arbetet fortgår och beräknas under 2026 börja generera intäkter.

RINGLINJE I UPPSALA LÄN

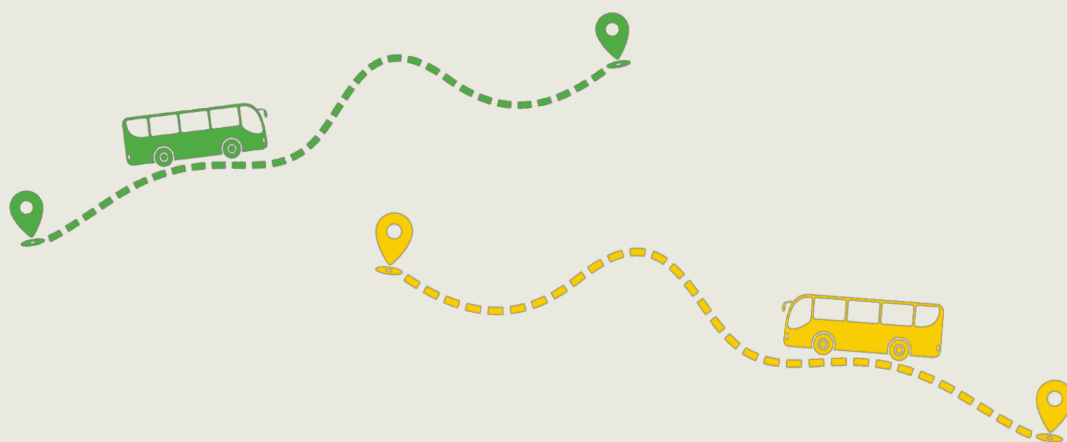
Kristdemokraterna vill att möjligheten till "ringlinje" för länet ses över. Vissa orter, som Heby-Östervåla, behöver en starkare förbindelse för att undvika att behöva resa via Uppsala C.

SOMMARLOVSKORT

För att stödja familjer och ungdomars rörlighet under sommaren, bekostar Region Uppsala under 2025 ett sommarlovskort till barn och unga mellan 7–19 år bosatta i länet. Kostnaden för detta har beräknats överstiga 20 miljoner kronor. Inför 2026 föreslår Kristdemokraterna ett sommarlovskort för samma målgrupp för 465 kronor.

TILLGÄNGLIGHETSGARANTI I KOLLEKTIVTRAFIKEN

Den kristdemokratiska värdegrunden handlar om att skapa ett samhälle där varje individ tas på allvar och ges möjlighet att utvecklas och delta i samhället, oavsett utmaningar. Genom att införa en Tillgänglighetsgaranti för personer med funktionsnedsättning tar vi ett viktigt steg mot ett mer inkluderande och rättvist samhälle. Därför vill Kristdemokraterna införa en symbol i reseplaneraren som indikerar att en resa är tillgänglig för tex den som är rullstolsburen.

Kultur & Bildning

Kultur uppstår i mötet mellan människor och skapas av oss alla gemensamt. Kulturen bidrar till att vidga den egna verkligheten och fantasin. Den kan hjälpa oss att växa som empatiska och inklämmande människor.

Kulturen, precis som moralen, håller ihop gemenskaper och skapar förutsättningar för ett gott samhälle. Kulturen skapar attraktiv livsmiljö för människor att leva, bo, och verka i och en välmående kultursektor är en av de viktigaste förutsättningarna för att människor ska flytta hit och stanna kvar.

Kultur är därför även ett instrument i samhällsutvecklingen – för en attraktiv livsmiljö, för att skapa mer turism, och för att generera skatteintäkter.

BILDNING & UTBILDNING: STUDIEFÖRBUND OCH FOLKHÖGSKOLA

En viktig del av civilsamhällets kulturella infrastruktur består av studieförbundens och folkhögskolornas bildningsverksamhet och, tillsammans med biblioteken, utgör de grunden i den svenska folkbildningstraditionen.

Studieförbunden är en plattform som gör att många via kursverksamhet kan lära sig nytt eller utveckla förmågor.

Folkhögskolans viktiga roll ligger främst i dess pedagogik, dess demokratiska roll och dess kunskapssyn.

Lokalt, inte minst i landsbygd, är folkbildningen ofta en avgörande förutsättning för kulturen och är en av de större kulturarrangörerna i Sverige.

Många av deltagarna som på folkhögskola läser allmän kurs (gymnasiegemensamma ämnen) har av olika anledningar inte nått målen för grund- eller gymnasieskolan. En del av dem har även testat Komvux. På folkhögskolan får eleven möjlighet att själv vara aktiv i sitt lärande och det ger ofta goda resultat.

För andra utgör folkhögskolans särskilda kurser den avgörande kunskaps- och erfarenhetsbas som, utöver gymnasieexamen, krävs för att bli antagen till konstnärlig utbildning på högskolenivå.

De estetiska kurserna ska värnas parallellt med uppdraget med allmänna kurser och yrkesförberedande utbildningar.

HITTA KULTUR

För alla boende i, eller besökande till, Uppsala län ska en årlig guide till kultur i länet sammanställas, med inspiration av Orienteringsförbundets "Hitta ut". En önskad bieffekt är att främja lokal kultur och lokala produkter. I arbetet med att sammanställa dessa bör

såväl Upplandsmuseet som Upplandsstiftelsen involveras.

KULTURINSTITUTIONER

Kulturinstitutionerna i Uppsala län har en viktig uppgift inom samhällsutveckling och demokrati och spelar en avgörande roll i ansvaret för kultur och kulturarv. Viktigt är att alltid respektera institutionernas egenvärde och deras oundgängliga roll i den kulturella infrastrukturen. Det fria kulturlivet får genom institutionerna struktur, kontakter, scener och lokaler.

KULTURSAMVERKANSMODELLEN

Kristdemokraterna vill nationellt utveckla kultursamverkansmodellen genom att öka samverkande insatser från staten till regionerna och undvika att statliga kulturinsatser görs vid sidan av modellen.

Finansieringen av samverkan måste värdesäkras ekonomiskt över tid. Vi vill att en målsättning ska vara att den kultur som skapas och utövas utanför städer ska få större chanser att visa upp sig regionalt.

KULTURSAMVERKANSMODELLEN:

LÄNSMUSEET, STIFTELSEN UPPLANDSMUSEET

Stiftelsen Upplandsmuseet driver en omfattande verksamhet i hela länet och på flera arenor, där Kvarnen, Gamla Uppsalamuseet och Disagården hör till de mest kända. I slutet av 2024 slog museet upp portarna till en helt ny basutställning i kvarnen, där fokuset vidgats från främst Uppsala stad till hela länet. Samtidigt infördes besöksentré för att finansiera verksamheten. Den enskilt största utmaningen för museet är rådighet över lokalerna samt underhåll av desamma. Kristdemokraterna vill att Region Uppsala aktivt verkar för en långsiktig lösning för museets bästa.

Kristdemokraterna är måna om att stiftelsen ges de ekonomiska förutsättningar som krävs för att fullfölja det uppdrag man har.

KULTURSAMVERKANSMODELLEN:

LÄNSMUSIKEN, STIFTELSEN MUSIK I UPPLAND

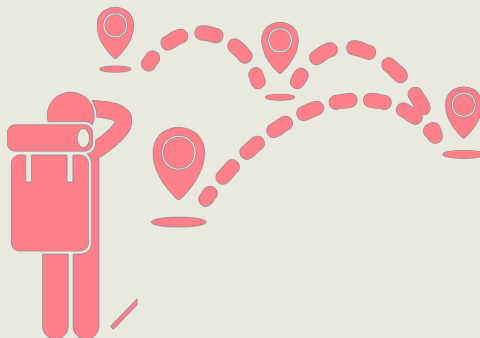
Stiftelsen Musik i Uppland driver en omfattande verksamhet i hela länet genom att tillgängliggöra musik av hög kvalitet till länets alla kommuner. För att anpassa sig till en trängre ekonomisk kostym trimmades under 2024 verksamheten genom att av ensemblerna, Kammarolisterna, lades ned. På så sätt skapades ett ekonomiskt andrum.

Kristdemokraterna är måna om att stiftelsen ges de ekonomiska förutsättningar som krävs för att fullfölja det uppdrag man har.

KULTURARVSTRAPPA

För den som växer upp i Uppsala län ska en struktur för att under grundskoleåren erbjuda anpassade besök till länets kulturarv inrättas genom att ett eller flera kulturarv särskilt lyfts fram som lämpliga för respektive årskurs inom grundskolan, kopplat till årskursens ämnen och barnens ålder. Syftet är dels att ge kunskap om vårt läns historia och dels ge förståelse för vad som format det vi idag är och ser.

Syftet är också att genom insikt om den egna historien öka respekten för och nyfikenheten på andras arv och omständigheter.

Att uppleva och utforska kulturarven på plats ger en särskild kunskapsinhämtning som skapar minnen och band som är svåra att på annat sätt förmedla. Kulturen ger oss mening i nuet, men kulturarven bär också våra historiska rötter och kan föda visioner för framtiden.

Regional utveckling

ARLANDA FLYGPLATS, STRATEGISKT VIKTIG FÖR HELA REGIONEN

Arlanda flygplats är en katalysator för tillväxt, innovation och sysselsättning, en strategisk resurs för tillväxt och näringsliv i Mälardalsregionen och särskilt för Uppsala. Trots sin centrala roll har Arlanda sett en nedgång i trafiken under det senaste decenniet jämfört med andra nordiska länder. För att stärka Arlandas position som en ledande internationell flygplats är det nödvändigt att investera i infrastruktur, kollektivtrafik och förbättrade flygförbindelser samt främja samarbete mellan näringslivet och flygplatsen.

Genom att stärka flygplatsens roll som en gateway till globala marknader och affärsmöjligheter kan vi möjliggöra att regionen fortsätter att blomstra och att Uppsala förblir en dynamisk och attraktiv plats för företagande, forskning och utveckling.

Det är av största vikt att Region Uppsala, genom tillbuds stående kanaler, verkar för att passageavgiften på Arlanda tas bort så att flygplatsen blir smidigt och ekonomiskt rimligt tillgänglig – för alla.

GRÖN NÄRING

De gröna näringarna är en viktig del av Upplands identitet och ekonomi. Jordbruk, skogsbruk och landsbygdsutveckling bidrar inte bara till hållbar livsmedelsproduktion utan också till biologisk mångfald och landskapsvård. Genom att stödja och utveckla dessa näringar, värnar vi om deras betydelse för en levande landsbygd, miljömässig hållbarhet och lokal sysselsättning. Detta stärker Upplands framtid, ekonomi och ekologiska balans.

SKYDDA UPPLANDSKUSTEN FRÅN SKARV

Upplandskustens fiskbestånd är under hård press av predatorer i form av säl och mellanskarv. Anledningen är att man i Bottenhavet bedrivit storskaligt trålfiske av predatorernas stapelföda strömming. Födobrist tvingar dem att i stället söka sin föda kustnära, vilket i sin tur slår mycket hårt mot vårt kustnära fiskbestånd. Ett parallellt problem är att mellanskarv tillåts okontrollerad tillväxt.

Resultatet har blivit en förödande obalans i det kustnära fiskebeståndet och ett hårt slag mot sportfiske och turism i Älvkarleby, Tierps och Östhammars kommuner. Jakt på mellanskarv måste öka för att säkerställa ekobalansen. Vid sidan av att påverka Länsstyrelsen att utöka skyddsjakten av skarv avsätts "skottpengar" för skyddsjakt på skarv, vilket har visat sig vara en effektiv åtgärd i andra län för att begränsa skarvbeståndet. Ersättning

för faktisk kostnad per skjuten skarv bedöms till 50 kr.

UTRED UTVECKLING AV RULLSANDS CAMPING

Rullsands camping, ägd av Upplandsstiftelsen, har ett strategiskt läge och stor utvecklingspotential för att stärka besöksnäringen även utanför högsäsong. Campingen har dock ett eftersatt underhåll och står inför stora investeringar, vilket Upplandsstiftelsens investeringsramar är begränsade för att hantera. Under planperioden ska Region Uppsala därför verka för att utreda möjligheten att sälja campingen.

ÖKAT ANSVAR FÖR REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDEN

År 2022 inrättades en politisk nämnd med samlat ansvar för frågor om regional utveckling. För att ytterligare stärka det regionala utvecklingsarbetet ska ansvaret för Länstransportplanen och infrastruktur flyttas till Regionala utvecklingsnämnden.

ANSLAG TILL STYRELSER OCH NÄMNDER 2025

Kristdemokraternas inriktning för Regionstyrelsen

REGIONSTYRELSEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi	Läkemedels- uppräkning	Resurs- förändringar KD	Anslag 2026
	1 154 020	-125 112	32 925	-	-		1 061 833
Anpassning skattesats 4 öre						-44 400	-44 400
Helhetsgreppet						-50 000	-50 000
Fokus vårdskifte						-50 000	-50 000
Uppsala spårvägsprojektet						-50 000	-50 000
Stärkt totalförsvarsförmåga						22 250	22 250
Stärkt beredskap centrallager/logistik						23 000	23 000
Övriga tillskott						29 000	29 000
Besparingar						27 000	27 000
Kategoristyrda upphandlingar						6 300	6 300
Digitalisering av tolktjänster och tolkappar						-15 000	-15 000
Reform - Förlängt arbetsliv						7 500	7 500
Kraftens hus (utvecklad cancer- rehab)						1 100	1 100
Anslagsram RS	914 471	72 478	31 582	0	0	-93 250	968 583

Kristdemokraterna tar ansvar för ekonomin och fokusera på kärnuppdraget: vård, beredskap och tillgänglighet. Vi vill ha en nationell finansiering och styrning för sjukvården, därför föreslår vi en skattesänkning med fyra öre – en justering som för oss i linje med riksgenomsnittet för regioner med universitetssjukvård.

Vi avvecklar det ineffektiva "helhetsgrepp" och fokusvårdsskifte som införts av Socialdemokraterna, och vi säger nej till spårvägsprojektet i Uppsala län. Det innebär att vi minskar regionstyrelsens budget med 50 miljoner kronor. I stället stärker vi totalförsvaret och vår krisberedskap och satsar på digitalisering inom tolkning för att förbättra tillgängligheten i vården. Vi genomför också reformer för ett längre arbetsliv och satsar på Kraftens hus – en viktig mötesplats för cancerdrabbade och närstående.

Kristdemokraterna vill bygga en tryggare, effektivare och mer tillgänglig region.

Kristdemokraternas inriktning för Sjukhusstyrelsen

SJUKHUSSTYRELSEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning (3,2 %)	Demografi (1 %)	Läkemedels-uppräkning	Resurs-förändringar KD	Anslag 2026
	9 239 036	-248 290	236 151	42 381	223 251		9 492 529
Ökad vårdkapacitet och förbättrad tillgänglighet						200 000	200 000
Reform Psykiatrilýft						20 000	20 000
Cancervårdssatsning						50 000	50 000
Kvinnors hälsa						20 000	20 000
Rättspsykiatri						124 000	124 000
Precisionsmedicinsatsning						10 000	10 000
Minskade kostnader - Bättre affärer och kategoristyr upphandling						-130 000	-130 000
Minskade vårdbehov pga äldrevårdsenhet och mobila team						-65 000	-65 000
Anslagsram SHS	9 239 036	- 248 290	236 151	42 381	223 251	229 000	9 721 529

Kristdemokraterna vill reformera finansieringen av Sjukhusstyrelsens ansvarsområden för tydligare ansvar, bättre styrning och ökad effektivitet. Genom att flytta vård från Akademiska sjukhuset till andra aktörer inom Sjukvårdsregionen och andra vårdaktörer kan vårdkapacitet ökas och vårdköer kortas.

Våra prioriteringar inkluderar bland annat en kraftfull förstärkning av cancersjukvården och kvinnors hälsa. Vi genomför ett omfattande Psykiatrilýft för en mer personcentrerad och tillgänglig psykiatri, och driver en tydlig satsning på precisionsmedicin för mer träffsäkra behandlingar. Vi flyttar också vård från sjukhusen till den nära vården – en reform som gör vården mer hållbar och tillgänglig i hela regionen.

Kristdemokraterna sätter patienten i centrum och formar en sjukvård rustad för framtiden.

Kristdemokraternas inriktning för Vårdstyrelsen

VÅRDSTYRELSEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning (3,2 %)	Demografi (2 %)	Läkemedels- uppräkning	Resurs- förändringar KD	Anslag 2026
	3 597 292	-16 162	101 495	37 685	48 265		3 768 575
Stärkt vårdcentraluppdrag						100 000	100 000
1177 – Sjukvårdsrådgivning utan kö						10 000	10 000
Övriga tillskott						18 600	18 600
Sammanslagning Psykiatri och rehabilitering inkl gemensamma team neuropsykiatri barn						5 000	5 000
Intensifierat arbete Nära vård						32 381	32 381
Avskaffa geografiskt hälsoupdrag						-15 000	-15 000
Minskade kostnader – Bättre affärer och kategoristyr upphandling						-20 000	-20 000
Mobil husläkarmottagning (Rehabilitering)						10 500	10 500
Äldrevårdenhet och närvårdsteam						15 000	15 000
Minskade kostnader med upphandlade laboratorietjänster						-50 000	-50 000
Närvårdsplatser						65 000	65 000
Anslagsram VS	3 597 292	-16 182	94 785	37 685	48 265	171 481	3 940 056

Kristdemokraterna vill stärka den nära vården och göra primärvården till basen i hela hälso- och sjukvårdssystemet. Därför förändrar vi vårdcentralsuppdraget till att bli mer flexibelt med bättre förutsättningar för att bygga ut vården närmare invånarna.

Vi förstärker 1177 Sjukvårdsrådgivningen för att minska svarstiderna. Vår ambition är tydlig: Det ska vara enkelt att få kontakt med vården.

Vi intensifierar också arbetet med att flytta ut vård från Akademiska sjukhuset till primärvården och stärker de mobila insatserna. Vi inrättar nya mobila team för personer i behov av rehabilitering, och gör rehabiliteringens husläkarmottagning mobil. Även äldrevårdsenheten och närvårdsteam utvecklas för att möta behoven i hela länet.

En viktig del av vår satsning är att bygga ut antalet närvårdsplatser i Uppsala län, för att erbjuda trygg vård nära hemmet, avlasta sjukhusen och stärka hela vårdkedjan.

För att frigöra resurser konkurransutsätter vi vissa tjänster, exempelvis laboratorietjänster; en åtgärd som ger betydande besparingar för primärvården.

Vi gör dessutom en stor satsning på att stärka vårdcentralsuppdraget med målet att nå en nivå om 1 100 patienter per läkare. Det är avgörande för att säkra kontinuitet, trygghet och kvalitet i vården.

Kristdemokraterna vill skapa en tillgänglig, nära och effektiv vård där patienten alltid står i centrum.

Kristdemokraternas inriktning för Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

TRAFIK- OCH SAMHÄLLSUTVECKLINGSNÄMNDEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi	Läkemedels-uppräkning	Resurs-förändringar KD	Anslag 2026
	1 392 509	271	44 569	0	0		1 437 349
Ökad ram för bland annat sjukresor						51 000	51 000
Minskade kostnader pga reform <i>Bättre affärer</i>						-16 000	-16 000
Förändrat betalningsmodell sommarlovskort						-5 000	-5 000
Justering av rabattnivå för biljetter i kollektivtrafiken						-7 000	-7 000
Intäkter reklamförsäljning i kollektivtrafiken						-20 000	-20 000
Anslagsram TSN	1 392 509	271	44 569	0	0	3 000	1 440 349

Kristdemokraterna prioriterar vårdens behov framför prestigebyggen. Därför har vi valt att helt stryka spårvägsprojektet i Uppsala. Spårvägen är ett dyrt och ineffektivt projekt som riskerar att kosta regionen orimligt mycket pengar för en kollektivtrafiklösning som bara täcker en liten del av Uppsala stad. Vi anser att dessa resurser bättre behövs i hälso- och sjukvården, där de gör större nytta för fler invånare i hela länet.

Samtidigt vill vi förbättra tillgängligheten i kollektivtrafiken för unga och tryggheten för sjuka. Vi inför därför ett sommarlovskort för ungdomar i hela Uppsala län, för att fler ska kunna resa fritt och enkelt under sommaren. Vi satsar också på att förbättra sjukresorna, med särskilt fokus på att öka tryggheten och säkerheten för dem som är i behov av vårdtransport. Vi justerar rabattnivån i kollektivtrafiken samt inkluderar reklamintäkterna vilket ger en budgetförstärkning med 27 miljoner kronor.

Kristdemokraterna vill ha en trafikpolitik som förenklar människors vardag.

Kristdemokraternas inriktning för Fastighets- och servicenämnden

FASTIGHETS- OCH SERVICENÄMNDEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi	Läkemedels- uppräkning	Resurs- förändringar KD	Anslag 2026
	0	0	0		0	0	0
Anslagsram FSN	0	0	0		0	0	0

Kristdemokraterna vill använda resurserna i fastighets- och servicenämnden på ett klokt och verksamhetsnära sätt – med fokus på tillgänglighet, funktion och effektivitet. Nämndens verksamhet är avgiftsfinansierad varför anslagstilldelningen är noll.

Vi prioriterar att lösa en av Akademiska sjukhusets största praktiska utmaningar: parkeringssituationen. Därför vill vi bygga ett nytt parkeringshus vid sjukhuset för att underlätta för både patienter, besökare och personal.

När det gäller måltidsverksamheten vill vi fortsätta det framgångsrika samarbetet med Kostsamverkan i Västmanland, där vi redan idag har en fungerande lösning som ger både god kvalitet och kostnadseffektivitet. Vi motsätter oss planerna på att bygga ett nytt produktionskök i Uppsala län, vilket skulle innebära stora investeringar med begränsat mervärde. Kristdemokraterna vill ha välfungerande stödfunktioner i vården – inte dyra prestigeprojekt.

Kristdemokraternas inriktning för Kulturnämnden

KULTURNÄMNDEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi	Läkemedels- uppräkning	Resurs- förändringar KD	Anslag 2026
	139 469	-5 142	4 298	0	0	0	138 625
Kulturarvstrappa						2 000	2000
Anslagsram KN	139 469	-5 142	4 298	0	0	2 000	140 625

Kristdemokraterna värnar länets kulturinstitutioner, som Upplandsmuseet, Musik i Uppland och andra viktiga aktörer som bevarar kulturarvet och bidrar till att stärka sammanhållning, bildning och identitet. Vi tror på kulturens kraft att få människor att växa i livets alla skeden. Särskilt i oroliga tider behöver vi platser och berättelser som påminner oss om vilka vi är och vart vi är på väg.

Därför prioriterar vi att inrätta en kulturarvstrappa i Uppsala län, en satsning som steg för steg stärker arbetet med att bevara, använda och utveckla vårt gemensamma kulturarv. Genom samverkan med kommuner, civilsamhälle och kulturaktörer vill vi skapa engagemang, kunskap och stolthet kring länets historia.

Kristdemokraternas inriktning för Patientnämnden

PATIENTNÄMNDEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi	Läkemedels- uppräkning	Resurs- förändringar KD	Anslag 2025
	5 938	-245	182	0	0	0	5 938
Ärendehanteringssystem						600	600
Anslagsram PN	5 938	-245	182	0	0	0	6 538

Kristdemokraterna anser att patientnämnden har en viktig roll i att stärka kvaliteten i hälso- och sjukvården. Genom att lyssna på patienters erfarenheter och synpunkter bidrar nämnden till lärande, förbättring och ansvarstagande i vården. Det är också en viktig instans för att ge patienter som råkat illa ut möjlighet till upprättelse.

Kristdemokraternas inriktning för Regionala utvecklingsnämnden

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDEN	Anslag 2025	Anslagsflytt	Uppräkning	Demografi	Läkemedels- uppräkning	Resurs- förändringar KD	Anslag 2025
	42 915	-	1 373	0	0		42 915
Skottpengar skarv						100	100
Anslagsram RUN	42 915	0	1 373	0	0	100	43 015

Kristdemokraterna ser regional utveckling som avgörande för Uppsala läns framtid. För att skapa tillväxt och hållbar utveckling i hela regionen vill vi stärka Arlanda som en strategisk nod och tillväxtmotor för Mälardalen – både som arbetsplats, logistiskt nav och internationell port.

Vi vill förbättra förutsättningarna för företagande i hela länet, med särskilt fokus på de gröna näringarna som är avgörande för både sysselsättning, livsmedelsförsörjning och landsbygdens vitalitet. Samtidigt måste vi ta itu med den effektbrist som i dag hämmar utvecklingen. Här krävs ett starkt samarbete för att lösa elnätets flaskhalsar.

Vi arbetar för en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling. Det innebär att vi också måste möta konkreta utmaningar i vår miljö och vardag: bekämpa myggproblemen i Norduppland, hantera vargsituationen i Heby och skarvproblematiken längs kusten – frågor som påverkar både livskvalitet och näringsliv.

Kristdemokraterna vill se en utveckling som håller, för människor, natur och framtida generationer.